

Гловацька С. М.

*кандидат технічних наук, доцент,
декан факультету по роботі з іноземними студентами,
Одеський національний морський університет*

Шипотілова О. П.

*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри довузівської підготовки,
Одеський національний морський університет*

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ В ОДЕСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МОРСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Дистанційне навчання, як форма впровадження освітнього процесу в надзвичайних ситуаціях, стала основним способом забезпечення безперервності навчання. До початку повномасштабної війни в Україні кожен ЗВО створив свою повноцінну систему дистанційного навчання. З початком війни та її наслідками дистанційна освіта знову зазнала змін. Особливо важкою була ситуація з іноземними студентами, які продовжили навчання зі своїх країн постійного проживання (1). Завдання Одеського національного морського університету – створення комфортних умов для збереження цього контингенту. Більшість іноземних студентів, що навчаються в університеті, походить із Туреччини (понад 65,0%), Азербайджану (20 %), Нігерії (7 %) Марокко (2 %), Єгипту (3 %), Лівану (1%), Молдови (2 %) тощо.

Перед морським університетом постало питання розробки альтернативних стратегій налагодження комунікації викладач-студент. Зокрема, для цього в виші було активно використано офіційні вебресурси, де здобувач вищої освіти міг знайти всю актуальну інформацію стосовно освітнього процесу, а також матеріали для навчання. Важливу роль у створенні зв'язку між студентами й викладачами відігравав деканат факультету по роботі з іноземними студентами ОНМУ як медіатор для створення груп у соціальних мережах (Facebook, Viber, WhatsApp та інші), для відео-конференції зв'язку Zoom, Skype.

Із запровадженням дистанційного навчання виникла потреба у спеціалізованих платформах, де можна було б не тільки завантажити матеріали для занять, а й провести поточний, підсумковий контроль:

іспити, модулі, контрольні роботи з метою попередження академічного плагіату та фальсифікації.

В Одеському національному морському університеті було запроваджено систему MOODLE, що дозволяла провести на своїй базі тестування у синхронному/асинхронному форматі для іноземних громадян. Основним викликом згаданого етапу були технічні труднощі та забезпечення якісного Інтернет-зв'язку для всіх учасників освітнього процесу (3).

MOODLE відноситься до автоматизованих інформаційних систем класу LMS (Learning Management System) – систем управління навчанням. Ця система управління навчанням використовується більш ніж у 30 000 навчальних закладів багатьох країн світу для організації дистанційного навчання, її перекладено майже на 80 мов, у тому числі і на українську.

MOODLE надає можливість проєктувати, створювати та керувати інформаційно-навчальними ресурсами навчального закладу. MOODLE є достатньо гнучкою системою: викладач може самостійно створювати дистанційний курс та управляти ним, тобто власноруч контролювати доступ до своїх курсів, використовувати часові обмеження, створювати власні системи оцінювання знань, контролювати надсилення на перевірку виконаних студентами завдань, фіксувати завдання, надіслані із запізненням, дозволяти або забороняти студентам перекладати контрольні завдання (модульних або підсумкових – заліків, іспитів) тощо.

Система MOODLE надає зручні засоби управління контентом і різні форми організації занять. Дистанційний курс може містити різні елементи: лекції, практичні завдання, форум, чат тощо. При цьому можна використовувати текст, презентації, таблиці, схеми, графіку, відеоматеріали, посилання в мережі Інтернет, допоміжні файли та інші матеріали. За результатами виконання іноземними студентами завдань викладач може виставляти оцінки та давати коментарі.

Оскільки систему MOODLE орієнтовано на застосування у дистанційному форматі, вона має великий набір засобів комунікації. Можливості, які надає система, дозволяють забезпечити індивідуальну роботу викладача з кожним студентом. Це не лише електронна пошта та обмін вкладеними файлами, але й форуми, чати, ведення блогів тощо.

Система управління навчанням MOODLE має багато функцій, що полегшують процес оцінювання знань студентів. Контроль знань здійснюється в системі за допомогою окремого модуля, який пропонує багато видів тестів, надає можливість перетестування з дозволу викладача, можливість захисту від списування шляхом рандомізації питань у тестових завданнях, організації бази даних питань для використання їх у тестах. Система має механізми зберігання поточних оцінок кожного студента за

всіма дистанційними курсами, встановлення шкали оцінок, напівавтоматичного перерахунку результатів тестування тощо (4).

Кафедра доузівської підготовки, що входить до складу факультету по роботі з іноземними студентами швидко налагодила повноцінний освітній процес шляхом наповнення платформи MOODLE дистанційним контентом, створенням і записом лекцій, використанням засобів відеозв'язку. Дистанційні курси для іноземних студентів представлені в таких розділах «Українська мова як іноземна (підготовчі курси-англійська програма)», «Ukrainian Language (1 course)», «Ukrainian Language (2 course)», «Англійська мова (1 курс)», «Українська мова як іноземна (4 курс)», «Українська мова як іноземна (3 курс)», «Українська мова як іноземна (2 курс)», «Українська мова як іноземна (підготовче відділення)», «Англійська мова ПК», «Історія України і української культури», «History of Ukraine and Ukrainian Culture», «Країнознавство», «Regional geography». Блок факультету – природничі та технічні дисципліни включає «Математику», «Фізику» за українською й англійською програмами для бакалаврату і для іноземних слухачів (3).

Упродовж семестру 2022/2023 навчального року в зв'язку із запровадженням дистанційного навчання довелося використати всі курси на платформі MOODLE як основний інструмент організації навчального процесу в ОНМУ.

Головними елементами дистанційних курсів на платформі є:

– робоча навчальна програма, система та критерії оцінювання знань, способи взаємодії з викладачем, посилання на заняття в ZOOM, список рекомендованої літератури;

- on-line чат та off-line форум для організації зворотного зв'язку;
- методичні рекомендації до вивчення кожної теми;
- тексти лекцій, що проілюстровано фото– та відеоматеріалом;
- тести для проведення поточного контролю знань;
- підсумковий тест (залікова робота) (2).

Отже, не применшуючи роль і значення аудиторних занять, зазначимо, що названі елементи дистанційних курсів у ОНМУ дозволили успішно організувати вивчення навчальних дисциплін. У разі правильного використання всіх його елементів дистанційне навчання може бути повноцінною формою і дозволить отримати іноземним студентам якісні знання та практичні навички.

Список використаних джерел:

1. Резніков Ю.П., Андрушко І.І. Аналіз дистанційного навчання іноземних громадян у медичних закладах вищої освіти України. Режим доступу: <https://med-visnyk.uzhnu.uz.ua/index.php/med/article/view/154/273>

2. Шипотілова О.П., Кожанов А.В. Особливості викладання історичних дисциплін іноземним студентам у морських вишах під час пандемії. Проблеми і перспективи мовної підготовки іноземних студентів у закладах вищої освіти: збірник наукових статей за матеріалами XVI Міжнародної науково-практичної конференції (19 жовтня 2021 р.). Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021.С. 370-373.

3. <https://dn.onmu.odessa.ua>

4. <https://dut.edu.ua/ua/1035-pro-sistemu-moodle-organizaciyno-metodichniy-centr-novitnih-tehnologiy-navchannya>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-279-4-84>

Горда О. М.

*кандидат філологічних наук,
старша наукова співробітниця,*

*Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою
Національного університету «Львівська політехніка»*

УКРАЇНСЬКИЙ ПІСЕННИЙ ДИСКУРС У ФОКУСІ ЛІНГВОДИДАКТИКИ (АСПЕКТ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ)

Мовне багатство української пісні є цінним джерелом для різноаспектних наукових досліджень. Увагу мовознавців привертають лексичні, фонетичні, словотвірні, морфологічні, синтаксичні, стилістичні, художньо-образні особливості мови різножанрових народних пісенних творів, вплив на неї українських говорів (про це йдеться у дослідженнях С. Єрмоленко, М. Іщук, Н. Лісняк, Н. Колесник, І. Матвіяса, М. Стечик та І. Мицак та ін.), народнопісенні образи в мовотворчості майстрів художнього слова, зокрема А. Малишка, М. Стельмаха, Д. Павличка (Т. Беценко, Л. Козловська, Л. Мацько та ін.).

Спостерігаємо й зацікавлення культурою мовлення, мовностилістичними особливостями та образами-символами пісенних текстів сучасних музичних гуртів («Океан Ельзи», «Скрябін», «Бумбокс», «Lama») та окремих виконавців (Антон Вельбой (Wellboy), Яна Шамаєва (Jerry Neil)) (цим проблемам присвячені публікації Ю. Яручик, О. Клещової тощо).

Проте, як зазначають дослідники пісенних текстів, наукових розвідок, присвячених вивченню пісенного дискурсу як одного з різновидів дискурсу загалом не так уже й багато [9, 215]. Подібну